

De unge fædre

Et interviewstudie
Kenneth Reinicke
Roskilde Universitet

Lidt facts

- Hvert år bliver ca. 200 mænd under 20 år og 3.000 mænd under 25 år far i Danmark.
- Bogen er hovedsageligt bygget op omkring et interviewstudie med 30 unge fædre i alderen 17-25 år
- 2 gruppeinterview med 12 unge mødre
- Samtaler med sagsbehandlere, børnesagkyndige og socialrådgivere

Hvorfor kigge på unge fædre?

- Der findes ikke analyser af unge fædres *oplevelser med at blive fædre* og de udfordringer, de står over for.
- Der findes også meget lidt viden om, hvordan man fra institutionelt hold kan bistå den unge far i faderskabet.
- Man ved i særdeleshed meget lidt om (unge) fædres relation til deres børn, hvis de ikke er samlevende med moderen.

Hvad karakteriserer fædrene?

- *Identitetsmæssigt* befinder de sig forskellige steder i livet
- Det traditionelle “mor-far-og barn- under-sammen-tag-forhold”, karakteriseret af en stabil kernefamiliesituation .
- Fædre som ikke længere boede sammen med moderen til deres barn.
- Samt fædre, som aldrig havde boet sammen med moderen.

Forskellige fadertyper

- Fædre som går fuldt og helt ind i faderskabet
- Fædre som primære omsorgsgivere
- De ufrivillige fædre
- Fædre som kæmper
- Fædre som giver op
- Sårbare fædre

Den internationale forskning

- Den handler ofte om risikofaktorer
- Fædrenes personlige problemer, deres manglende uddannelse, deres få økonomiske ressourcer og de samlede betydelige udfordringer, som fædrene står over for i deres faderskab.
- Men, det at blive far i en ung alder kan dog også have en *socialt integrerende* effekt for faderen, og styrke både moderen og barnets liv

Hvorfor er et fokus på unge fædre vigtigt?

- Fordi det er karakteristisk, at når der sker et brud i samlivsrelationen, sker der også ofte en markant reducereing af faderens kontakt med barnet.

”Positiv udfordring” overfor ”fokus på omkostningerne”

- Når det går godt kan faderskabet booste identiteten og selvfølelsen (empowerment)
- Når faderskabet går skævt kan det skabe dyb frustration og identitetskollaps (disempowerment)

Hvem er de mest udsatte – mødrene eller fædrene?

- Mødre: Det handler om at skabe sig en identitet som *andet end* mor og dermed være i stand til at opretholde en form for normalt ungdomsliv.
- Fædre: Her handler det nemlig ofte omvendt om at få de unge fædre til overhovedet at *knytte faderskabet til sig* som en del af deres identitet.

Velfærdsstatens betydning

- Udbygget og aktiv velfærdsstat
- Kontante ydelser og serviceydelser
- Børnetilskud, boligstøtte og rabat på daginstitutioner
- Hjælp til at finde lejligheder
- Økonomi betyder ikke noget for faderens mulighed for at se barnet

Hvad betyder faderskabet for dig

- “Det betyder alt, det har ændret hele mit liv ... jeg har ikke den samme frihed mere, men det bliver opvejet af en ny mening med livet.”
- Flere pointerer det positive i, at de nu er ”tvunget” til at fokusere på barnet

Var graviditeten planlagt

- Blandt de yngste fædre mellem 17 og 21 år var graviditeterne sjældent planlagte.
- “Absolut ikke, absolut ikke, det var en fejl.”
- “Overhovedet ikke planlagt.”
- “Det var i hvert fald ikke planlagt.”
- “Nej, vi var bare dumme.”
- “Alt for tidligt, det var overhovedet ikke planlagt.”

Reaktioner på graviditet

- “Jeg tænkte *oh shit*, fordi jeg var 19 år, da jeg fik det at vide, og jeg var ligesom alle andre unge i byen hver weekend ... jeg levede jo ikke ligefrem et liv, hvor jeg var parat til at skulle tage mig af et andet menneske.”

Stigmatisering

- “Det mest besværlige ved at være ung far er at skulle overbevise andre om, at det er helt normalt ... det har været det værste”.
- “Når man er 22 år og fortæller, at man har en datter på 2 år, så kan man ofte høre: *Er du så stadig sammen med moderen?* ”
- “De går ud fra, at graviditeten ikke er planlagt, de går ud fra, at hun ikke kender faderen og ikke bor sammen med faderen ... det er underligt at blive kastet i en gruppe, hvor de nærmest forventer, at man deltager i de unge mødre.”

Svært at tilpasse egne behov til barnets behov

- Fokus på besværlighederne og det der ”ofres” af tabt ungdom på at skulle være ansvarlig og nærværende
- ” jeg har ikke valgt barnet, moderen har valgt at få barnet, derfor har hun valgt et ansvar og påtaget sig et ansvar, som hun er nødsaget til at leve op til...så jeg ser ham, når jeg føler for det, og det har jeg det fint med, og når der er nogen dage, hvor jeg ikke har ham, så har jeg det også fint med det, så føler jeg, at jeg stadig har min ungdom, og at jeg ikke har mistet mit liv på at have et barn.”

At føle sig overset

- “det system, som du går ind til som forælder, det er bygget til gravide ... jeg følte mig ikke favnet nok af systemet ... jeg følte mig som en anhænger igennem de ni måneders graviditet, man kunne bare stille sig hen i et hjørne og vente på, at man kunne gøre noget for moderen ... man stod som en hund på sidelinjen og ventede på at blive kaldt over til sin herre ... der manglede noget mental forberedelse for faderen ... den psykiske håndtering af faderen er helt ude og skide.”

Hvad sker der ved samlivsbrud?

- Samlivsbrud medfører ofte større forandringer for fædre end for mødre
- Stor udfordring at bevare en relation som samarbejdende forældre, når forholdet er forbi,
- Men også unge forældre, som formår at bevare et samarbejdsorienteret og konstruktivt forhold til hinanden,
- Hvad er en god far?

Konklusion

- Vigtigt at opretholde et ressource baseret fokus på de unge fædre
- De fleste unge fædre er ansvarsfulde
- Faderskabet er en løbende proces
- Det unge faderskab er en mulighed med faldgruber - ikke nødvendigvis skæbnesvanger negativ hændelse